

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hakemus vuoden 2026 valtion tutkimusrahoitusta varten

Päätös

Päätän, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue hakee Etelä-Suomen yhteistyöalueen tutkimustoimikunnalta 749 992 euroa rahoitusta vuodelle 2026 liitteenä olevalla hakemuksella, johon sisältyy neljä itsenäistä tutkimusta. Kaikissa tutkimuksissa hakija on virka- tai työsuhteessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen, ja kaikki tutkimukset tukevat Länsi-Uudenmaan strategisia tavoitteita.

Selostus

Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) tarkoituksena on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia tukemalla korkeatasoista ja vaikuttavaa terveyden tutkimusta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Tavoitteena on parantaa terveydenhuollon vaikuttavuutta ja laatua sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Lisäksi VTR pyrkii tuottamaan uutta tietoa terveydestä, terveydenhuollosta ja palvelujärjestelmästä sekä varmistamaan tämän tiedon levittämisen ja hyödyntämisen terveydenhuollossa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) määrittelee terveyden tutkimuksen osalta tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain ja myöntää tutkimusrahoitusta yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille (terveydenhuoltolaki 1326/2010 61 §).

Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakuaika organisaatioille on voimassa 17.9.–14.10.2025. Etelä-Suomen yhteistyöalueella (EYTA) myönnettävistä rahoituksista päättää arviointiryhmä, joka on EYTA:n tutkimustoimikunnan asettama ja siihen kuuluu 13 dosenttijäsentä EYTA:n hakukelpoisista organisaatioista. EYTAn tutkimustoimikunta tekee päätöksen valtion tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille yhteistyöalueella organisaatioiden hakemusten perusteella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on perustamisestaan lähtien pyrkinyt vahvistamaan perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen tutkimusperustaa. Tavoitteen saavuttamisessa valtion tutkimusrahoitus (VTR) on olennaisessa asemassa, sillä tutkimusta tehdään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella lähes kokonaan ulkoisen rahoituksen turvin.

Hyvinvointialueen tavoite on lisätä yliopistotasaisen tutkimuksen määrää, sillä kliinikotutkijat osaavat arvioida tieteellistä kirjallisuutta ja hyödyntää sitä myös omassa työssään. Lisäksi tutkittu tieto ohjaa myös toiminnan kehittämistä vaikuttavampaan suuntaan.

Tutkimuksen painopisteet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella myötäilevät hyvinvointialueen uuden valtuustokauden strategiaesitystä. Keskeisinä esitettyinä tavoitteina vuosille 2026–2029 ovat asukkaiden luottamuksen vahvistaminen hyvinvointialueen palveluihin ja palvelujen rohkea uudistaminen. Näitä tavoitteita tukevat hyvinvointialueen kuusi esitettyä muutoslupausta, jotka ovat:

1. Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille
2. Jokaiselle omalääkäri
3. Turvallisempaa elämää kotona
4. Asiakaslähtöisemmät ja sujuvammat asiakaspolut
5. Hyvinvointialue teknologian hyödyntämisen edelläkävijäksi ja
6. Kriittiset palvelut toimiviksi kaikissa olosuhteissa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tutkijat lähettivät yhteensä neljä tutkimussuunnitelmaa, jotka sisällytettiin VTR-hakemukseen. Kaikki hakemukset noudattavat Etelä-Suomen yhteistyöalueen (EYTA) määrittelemää euromääräistä ylärajaa ja ajallista kestoa, ja kaikki hakemukset kohdistuvat täysimääräisesti STM:n määrittelemille painoalueille 1–4. Rahoitusta haetaan yhteensä 749 992 euroa.

Yhteenveto hakemuksista hyvinvointialueen esittämien
muutoslupausten mukaisessa järjestyksessä:

1. SOTEPALA: Sosiaali- ja terveystalouden kohdentuminen kouluikäisillä lapsilla

SOTEPALA-tutkimushankkeessa selvitetään, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kohdentuvat kouluikäisille lapsille. Tarvearvioissa huomioidaan mm. koulupoissaolot ja pedagogisen tuen tarve, kotikieli ja asuinalue. Rekisteriaineisto kouluvuodelta 2023–2024 kattaa noin 200 000 peruskoululaista Etelä-Suomen hyvinvointialueilta, ja LUVN:in noin 52 000 peruskoululaisen osalta kerätään myös vuoden 2024–2025 seuranta-aineisto. Yläkoululaisilta on kerätty LUVN:issa lisäksi kyselyaineisto, jolla arvioidaan heidän saamaansa hyötyä koululääkärin terveystarkastuksista. Organisaatorajat ylittävän tiedon avulla on mahdollista puuttua koululaisten lisääntyviin terveyseroihin ja kehittää palvelujärjestelmää kustannusvaikuttavampaan suuntaan. Hanke on aloitettu Next Generation EU-rahoituksella, ja sen parissa työskentelee kaksi LUVN:in väitöskirjatutkijaa. Monikeskustutkimusta tehdään yhdessä Keusoten kanssa. Yhteistyössä ovat mukana Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle yhteensä 300 000 euroa, josta 180 000 euroa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

2. Perusterveydenhuollon vastaanottotoiminnan järjestäminen ammatinharjoittaja-mallin avulla

Suomalaisessa perusterveydenhuollossa hoidon jatkuvuus on heikentynyt ja lääkäripula vaikeuttaa palvelujen saatavuutta. LUVN:issa kokeillaan omalääkärimallia, jossa lääkärit toimivat ammatinharjoittajina. Tutkimuksessa mallia arvioidaan kolmesta näkökulmasta: 1) ammattilaisten kokemukset työstä ja sen autonomiasta, 2) muutokset hoidon jatkuvuudessa, saatavuudessa ja kustannuksissa ja 3) vaikutukset pitkäaikaissairauksien hoidon laatuun. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää perusterveydenhuollon laadun ja kustannusvaikuttavuuden kehittämisessä. Hankkeen parissa työskentelee kaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen

väitöskirjatutkijaa. Yhteistyössä on mukana Oulun yliopisto. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle 185 852 euroa.

3. Systemaattinen haurauden seulonta ja sen vaikutukset terveyspalvelujen käyttöön ja potilaiden ennusteeseen ikääntyneiden sairaalapalveluissa

Hauraus tarkoittaa kehon heikentynyttä kykyä selviytyä sairauksista ja stressistä. Tutkimuksessa selvitetään, miten ikääntyneiden hauraus vaikuttaa heidän terveyspalvelujen käyttöönsä ja ennusteeseensa. Tutkimuksen kohteena ovat Espoon sairaalaan ohjautuneet yli 50-vuotiaat potilaat. Validoiduilla mittareilla arvioidaan potilaiden haurautta hoitajakson alussa, ja seurantavuoden aikana kerätään tiedot kuolleisuudesta, toimintakyvyn muutoksista ja terveyspalveluiden käytöstä. Tuloksia voidaan hyödyntää hoitopolkujen suunnittelussa ja interventiodien kohdentamisessa. Hanke on LUVN:in ylilääkärin post doc -tutkimus ja siitä valmistuu myös väitöskirja. Yhteistyössä on mukana Harvardin yliopisto. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle 139 400 euroa.

4. Hoitosuositusten toteutuminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Näyttöön perustuvien hoitosuositusten tarkoitus on parantaa hoidon laatua ja vaikuttavuutta, mutta tietoa suositusten toteutumisesta on rajallisesti. Tutkimuksessa arvioidaan diabeteksen Käypä hoito- ja ylähengitystieinfektioiden Vältä viisaasti -hoitosuositusten toteutumista LUVN:in potilastietojärjestelmistä poimitussa 20 000 potilaan aineistossa tehtävään koulutettujen kielimallien avulla. Tutkimuksen tulokset voivat auttaa kehittämään palveluiden vaikuttavuutta, ja kuvastavat myös uuden teknologian käyttömahdollisuuksia. Hankkeesta valmistuu yksi LUVN:in työntekijän väitöskirja, ja yhteistyössä ovat mukana Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle 124 740 euroa.

Toimivalta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Päätöspöytäkirja

5 (5)

Yleiset asiat

§ 23/2025

Tutkimus, kehitys ja innovaatiot (TKI)-
vastuualue

2987/02.05.01/2025

vt. TKI-johtaja

02.10.2025

Konsernihallinnon toimintaohjeen 28 §:n mukaan TKI-johtaja päättää alle 1 000 000 euron EU-avustusten, valtionavustusten sekä muiden avustusten ja rahoitusten hakemisesta tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan.

Myllylä Nelli
vt. TKI-johtaja

Valmistelija / lisätiedot:
Koivula Henrik
Veija Tapani
etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

- 1 Muutoksenhakukielto (hyvinvointialuelaki 141 §)
- 2 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hanke-ehdotukset VTR 2026
- 3 VTR 2026 organisaatihakemuksen liite

Tiedoksi

Tämä päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.